

תערוכה ארצית לכבוד חודש האשה מאת: חוה גדיש

אשה מוזה

התערוכה תוצג בבית האמנים בחדרה לקראת יום האישה בחודש מרץ 2019. הנושא הוא אך ורק **נשים בכל גיל כולל ילדות וגם קשישות**, בכל המצבים אפילו אבסורדים, יפות ומכוערות, עובדות ונחות וקשיי החיים ניכרים על פניהן, מכל מקום בעולם. כל אמן כיד הדמיון הטובה עליו.

אומנים בכל תחומי האמנות הפלסטית, המעוניינים להשתתף בתערוכה "אשה מוזה" ישלחו טופס השתתפות **מלא** וחתום כולל **צילום העבודות** עד סוף חודש **ינואר 2019**.

בחסות ראש העיר מר צביקה גנדלמן ורויטל פוקס יועצת ראש העיר לקידום מעמד האישה.

סרטים באולם רנה שני

1/1/2019 יום ג' בשעה 16:00 לאסוף רסיסים עם היוצרות
 6/1/2019 יום א' בשעה 16:00 שתיקה רועמת
 13/1/2019 יום א' בשעה 16:00 המשפחה שלי
 20/1/2019 יום א' בשעה 16:00 טרם נקבע

לפרטים נוספים: נגה הסל 054-8007997

לפרטים, להתקשרות ולהתייעצות:

חוה גדיש, אמנית ואוצרת התערוכה

טל: 054-4633511

אימייל: Chavag8@walla.com

קבלת קהל במשרדי העמותה בימי שלישי

תלם

שילוב סילוק הזריחה

תלם - בשיתוף עם העמותה למען הקשיש בחדרה

סיוע וייעוץ בקבלת רשיונות לעובד הזר - ללא תשלום.
 מטפלים/ות זרים - 24 שעות ביממה
 שירות מקצועי ואמין

טל: 03-5618850
 גרינברג כלנית: 050-4440009

העמותה למען הקשיש חדרה

מטפלים מנוסים לטיפול אישי בבית

מטפלים זרים ל 24 שעות

מרכז מידע ייעוץ והכוונה

טל: 04-6210526, 04-6324808

רח' רמב"ם 29 (קומה 1) חדרה

דוד לוי בחדרה

מאת : יצחק (צ'קה) גולדפינגר

מועדון רוטרי בחדרה הוא הוותיק ביותר מבין הארגונים המתנדבים בעיר. בין פעולותיו הרבות למען הקהילה הוא גם יודע להוקיר אנשי ציבור בארץ שפועלים החברתי ומאבקים הציבורי למען שכבות האוכלוסיה הנזקקות הפך לשם דבר בציבוריות הישראלית.

המועדון החדרתי בחר הפעם להעניק את "אות פול האריס" (על שמו של מייסד התנועה העולמית של רוטרי) לדוד לוי מי שכיהן כשר בממשלות ישראל חבר כנסת שנים רבות וחתן פרס ישראל על מפעל חיים. מאבקו הציבורי למען עירו בית שאן – מקום מגוריו לכל אורך שנות חייו בארץ, והאוכלוסיה הנזקקת בפריפריה הם שהעלו אותו למרומי הבמה הציבורית והפוליטיקה הישראלית.

ראייתו החברתית המבוססת על עשייתו הציבורית ופעילותו למען השכבות החלשות באשר הם ודבקותו בעקרונות העזרה לתושבי הפריפריה והשכבות החלשות הם שהביאו להחלטת מועדון רוטרי חדרה להעניק לדוד לוי את האות היוקרתי. באולם "רינה שני" נערך טקס מרשים ומכובד בו הוענק האות לדוד לוי הנרגש שהודה במילים חמות למארחיו ובמשפטים ספורים בלשונו הייחודית ביטא את השקפת עולמו על פעילותו החברתית לאורך שנים.

את האירוע המכובד הובילה נשיאת מועדון רוטרי חדרה אורה אלידורט כאשר יוזם הטקס היה ד"ר רן לין חבר המועדון. חדווה יחזקאלי ברכה בשם עיריית חדרה ואת הטקס הנחה כותב שורות אלו.

דבר המערכת

מאת: ימימה לוי

יום הזיכרון הבינלאומי לשואה יחול ב-27 בינואר, היום בו שחרר מחנה ההשמדה אושוויץ בידי הצבא האדום. מדינות האיחוד האירופי (27 מדינות) הסכימו על מדיניות אחידה למאבק בגזענות, בדעות קדומות, בהסתה לשנאה או לאלימות נגד קבוצה או אדם בשל צבעם, גזעם, לאומיותם או מוצאם האתני. העונש על עבירה זו, שנה עד שלוש שנות מאסר. עונש זה יוטל גם על מכחישי השמדת עם, דוגמת שואת העם היהודי. המצטיינת במאבק להכחשה זו היא דווקא גרמניה. בהיותה כיום הנשיאה של האיחוד האירופי, ניסתה גרמניה לכלול בחקיקה גם איסור על הצגת צלבי קרס, אך נסוגה לאור התנגדותן של מספר מדינות. המטרה של החקיקה - להביא לאחידות בפתרון הסוגיה בכל מדינות האיחוד. בעוד גרמניה לקחה אחריות מלאה על פשעי השואה ומנסה להילחם בכל תוקף בהכחשתו, פולין, המשתייכת לאיחוד האירופי מ-2006, מנסה להתנער מכל אשמה. היא דורשת בראש וראשונה, שמחנות ההשמדה הפולנים ייקראו מחנות השמדה נאצים. על רקע זה פולין מנסה לטשטש את חלקם של אזרחיה בהשתתפותם בחיסול היהודים. פולין החלה זה מכבר לחוקק את חוק השואה, לפיו יוטל מאסר 3 שנים למי שיאשים את הפולנים בשואה. החוק החדש אושר בבית התחתון ואמור להיות מאושר גם בעליון. הוא יכנס לתוקף רק לאחר שהנשיא יחתום עליו. נכון שרוב מצילי יהודים בשואה היו פולנים (כ-50 אלף ניצלו בידיהם) ונכון שרק בפולין היה עונש מוות למצילים, אך עדיין רבים שיטפו פעולה מרצון והמשיכו לטבוח ביהודים גם לאחר סיום המלחמה. ראש ממשלתנו מר נתניהו סיכם עם מקבילו הפולני לפתוח בדיאלוג על מנת "להגיע להבנות" בנושא, אך את פולין מעניינת רק תגובת ארה"ב ושלא ישפיע על השותפות האסטרטגית איתה. ארה"ב לעומת ישראל, דרשה בתוקף מפולין להימנע מקידום החוק. בינתיים בארצנו חיים כ-200 אלף ניצולי שואה. רבים מהם סובלים מבעיות בריאות שנגרמו בגלל מה שעברו בשואה. ישנו חוק, משנות ה-70, הנותן להם זכות לתוספת של 30% לגימלתם, אך המדינה לא טרחה לידע את הניצולים. עיתון "ידיעות אחרונות" בדק וגילה שרק ניצול שואה אחד, שבנו שמע על החוק, מקבל תוספת זו. השאר הלך לקופת האוצר ולתפארת מדינת ישראל.

קהילה תומכת חדרה

תכנית המיועדת לבני הגיל השלישי, המעוניינים להמשיך להתגורר בביתם, ומטרתה שמירה על איכות חיים עם ביטחון אישי ושקט נפשי, חיסכון בעלות אחזקת הבית ותשלומים על תיקונים. התכנית פותחה ע"י אשל-ג'ונט ופועלת בשיתוף פעולה ובפיקוח עיריית חדרה, העמותה למען הקשיש ומשרד הרווחה והשירותים החברתיים.

סל השירותים של קהילה התומכת כולל:

- * אבות/אם קהילה - שומרים על קשר אישי, מבצעים עבודות תיקונים קלים בבית, ללא תשלום, מתווכים ומפנים לבעלי מקצוע אמנים במידת הצורך. מסייעים בפתרון בעיות.
- * פעילות חברתית מגוונת הכוללת: מסיבות ואירועים בחגים, הרצאות, טיולים, נופשונים. *מוקד מצוקה הפועל 24 שעות ביממה, 365 ימים בשנה.
- * ביקור רופא בביתך 24 שעות ביממה בעלות סמלית של 25 ש"ח לביקור.
- * אמבולנס לפינוי לחדר מיון, או לסיוע בהרמה במקרי נפילה, בהשתתפות סמלית של 27 ש"ח
- * ייעוץ רפואי טלפוני (כולל הפנייה לביה"ח).

מהיום ניצולי שואה זכאים להצטרף לקהילה במחיר סמלי מקסימלי של 25 ₪ לחודש, ללא תלות ברמת ההכנסות.

לפרטים והרשמה:
 ראיסה צ'רניקוב 050-8290656 ירח באומגרטן 050-8290654
 ולדימיר בליטמן 050-8290657 מיכאל מזרחי 050-8290658

כינון חזק

עיתון גימלאי חדרה | ינואר 2019 | טבת תשע"ט | 266

עורכת ראשית: יונה מאור

חברי המערכת: חוה גדיש, יצחק גולדפינגר, יאשיהו וולשטין, יפה וינקר, רחל לין, ימימה לוי, רות לפידור, נגה ניב, זהבה עמל, שירה מוראל עמליה (מלי) רוטמן, פנינה שחק, עדי שיטה, בתיה שרייבמן.

רכזת הכתבים ומפיקת העיתון: עו"ס רויטל פוקס, מנהלת המחלקה לאזרחים וותיקים.

המו"ל: "העמותה למען הקשיש" בחדרה טל: 04-6323331

פקס: 04-6247537

כתובת המערכת: E-mail: kivunhashl@gmail.com

עריכה גרפית והדפסה: אור גרפיקה והדפסות.

שרים לשרה שיר שמח מאת: עמליה (מלי) רוטמן

לפני כחודש נודע לחברי קולות הל"ב, חבורת הזמר העירונית, כי זיקנת השבט שרה עפגין, המפליאה ומנעימה בקולה הערב למעלה משלושים וחמש שנים, ציינה מלאת תשעים שנים להיוולדה. כדרכה בקודש, לא סיפרה על כך לאיש. שרה אינה אוהבת "טראראם" ומסיבות מנקרות עיניים. לכן, כמעט בסוד נרקמה לה תכנית בשיתוף פעולה עם ילדיה: אייל, ענת ונוני (ארנון). וכך, בערב יום ראשון, יום החזרה הקבוע, הפתיעו אותה חברי "קולות הל"ב" בביתה, כשהם נושאים עימם מגוון מטעמים, חיוכים ושירים.

היה נוגע ללב ומופלא ביותר לראות את שרה מופתעת ביום הולדתה, שמחה ומאושרת כילדה קטנה שקיבלה מתנה נהדרת. התרגשותה הייתה אמיתית. דמעות עמדו בעיניה, ובעיני כולם, כשהזכירו את פועלה ופועלו של בעלה המנוח

יצחק (כושי) עפגין ז"ל, שהיה המנוע מאחורי החבורה מיום היווסדה. נוגה ניב, מנהלת החבורה הכינה קליפ קצר, בו נראית שרה במיטבה, "עוקצת", מתאפרת, מתבדחת וגם משמיעה בקולה הערב ובעברית הרהוטה שלה עם החי"ת והעי"ן, דברי רקע ל"שיר הנשמרת", אותו כתבה תרצה אתר, בתו של נתן אלתרמן.

בנה של שרה, **אייל עפגין**, מנכ"ל עמותת "פנאי העיר", הממשיך במסורת אביו, ברך גם הוא. הוא הודה לחברים וציין בהתרגשות את "החברות, הרעות, הדאגה זה לזה והדבק המחבר בין כולם, דבר שאינו מובן מאליו". הוא הביט באחי הנרגש, באמו המאושרת וסיים בגעגוע ובנוסטלגיה: "זכיתי לגדול עליכם, על מורשת המקהלה והשירים, על חדרה של פעם. בה אנשים הכירו האחד את השני, ושאלו: 'של מי אתה ילד?' של 'כושי' ושרה עפגין, אתה ילד...."

נאחל לשרה היקרה מזל טוב, חיים טובים בשיר ובחיוך, ובעיקר בריאות טובה. אמן!!

פורטרט בינדורי מאת: יצחק (צ'קלה) גולדפינגר

מיזמים שונים קיימים בקהילה שמטרתם להנחיל את מורשת הגבורה והשוואה לבני הדור השלישי על מנת לשמר את הזיכרון מימי המלחמה הנוראה היא שנועדה להשמיד את העם היהודי.

ג'וינט ישראל ואש"ל חברו יחדיו לביצוע מיזם מיוחד של הקמת סדנת תקשורת משותפת לתלמידי חטיבת הביניים וקבוצות שורדי שואה שחיבר באמצעות פרויקט צילום בין עולמם של הצעירים ובין זיכרונותיהם של השורדים.

המיזם הארצי הובא לחדרה בזכות פועלה הבלתי נלאה של **רויטל פוקס** – מנהלת המחלקה של האזרחים הוותיקים באגף הרווחה, שחיברה בין תלמידי חטיבת הביניים של תיכון חדרה בניהולה של **רויטל מינז'רסקי** וקבוצת שורדי שואה ששמחו ליצירת הקשר עם התלמידים הצעירים ובמימונו של ג'וינט ישראל הקימו את המיזם הזה בחדרה.

במסגרת הפרויקט עברו המשתתפים סדנת צילום משותפת לאורך שנת לימוד, ויצרו דיאלוג יוצא דופן בין הצעירים ובין ניצולי השואה הן ברמה האישית והן ברמה החברתית.

תוצאות מיזם זה באו לידי ביטוי בסדרת צילומים מרשימים שמצאו מקום בתערוכת צילום בינלאומית שהתקיימה בתל אביב וזכתה לתהודה רבה בארץ ובעולם. הצילומים שחיברו בין עולמם של הצעירים וזיכרונותיהם של השורדים נבחרו לייצג את חדרה בתערוכה יוקרתית זו.

לקראת יום השואה הבינלאומי תיערך תערוכה בקניון עופר לב חדרה בהשתתפות ניצולי השואה ותלמידי תיכון חדרה.

אירוע הפתיחה יתקיים ביום שני, 28 בינואר 2019, בשעה 18:00 יום השואה הבינלאומי קניון עופר לב חדרה רחבת הקהל, קומה א'

צחי רון מאי-שם לשהם מאת: יאשיהו וולשטין ובתיה שרייבמן

לפני כשלוש שנים עברתי שם שיקום לאחר ניתוח להחלפת מיפרק ירך וזכיתי לקבל טיפול מעולה במחלקת שיקום ב'. אני מאשר כל מילה מדברך וממליץ לכל הזקוקים לטיפול שיקומי להגיע לטיפול בשהם, ללא היסוס.

באיזו מידה השתפרה איכות החיים שלך לאחר הטיפול בשהם?

"מלבד הקשיים בהליכה זכיתי לשוב ולפעול באופן רגיל. אמנם בחיי היום-יום אני נעזר במטפל שבעיקר משגיח עלי כשאני מתלבש או מתקלח ולוקח אותי כל יום לטיול בן שעה. אך את רוב הפעולות אני מבצע באופן עצמאי והכל בזכות הטיפול המקצועי לו זכיתי בשהם".

האם האופטימיות שלך היא בזכות דמות מעברך שהשפיעה עליך?

"היה לי מורה בחו"ל ששיטת ההוראה שלו חדרה לליבי. דבריו נאמרו בצורה ברורה שהביאה אותי לפעול בהקשבה וביסודיות. מכוח הלימוד שאבתי בין היתר את האופטימיות ואת התרומה בהתנדבות וליהנות מאלה".

היום, בגיל 88 עד 120, ממה אתה נהנה?
"למרות ש'זכיתי' למספר מחלות אני אוהב את הארץ. אני נהנה להתנדב. אני מאושר למראה עולים חדשים המגיעים לארץ. אני נהנה לקרוא. אני אוהב את חיי היום-יום עם אשתי, בתי ושלושת נכדי".

אחד הפרושים לשם משפחתו רון והפרטי יצחק הוא שהאיש שמח, עליז, צוחק ואדם שניחן בהתרוממות רוח בלתי רגילה. אנו מאחלים לרעייתו ולו, לקוראי "כיוון חדש" ולכל בית ישראל חורף בריא, אריכות ימים ואיכות חיים.

בית משפחת רון מטופח, נקי ומקושט, אך אופפת אותו לכאורה אורה עצובה. שני בני הזוג, דייזי וצחי, מוגבלים בהתניידות והם עושים זאת בעזרת מכשירי הליכה. שינוי רב עבר צחי רון מהתקופה בה פעל פעילות חשאית ועלומה אי-שם במסגרת משרד ראש הממשלה, עד לימים אלה. הימים ההם מתוארים בצורה נאה בכתבה שפורסמה בעיתוננו לפני כשלוש שנים ע"י חברתנו ימימה לוי. סיפורנו עוסק בצחי של ימים אלה. ימים של גמלאות שעד לא מכבר היו מלאי פעילות התנדבותית, אך גם ימים המלווים בבעיות רפואיות.

לאחר אירוע מוחי שעבר צחי לפני כארבעה חודשים דבקה חולשה בשתי רגליו ואושפז במחלקה הנוירולוגית במרכז הרפואי "הלל יפה". אחרי שבוע של בדיקות שונות העבירו אותו למרכז הרפואי "שהם" בפרדס חנה, העוסק בשיקום ובהחזרה לטיפוד.

על פי עדותו זכה צחי לקבל טיפול מעולה במסגרת מחלקת שיקום א' המעניקה טיפול רפואי שיקומי ממדרגה ראשונה למטופלים הזקוקים לשיקום ארוך טווח. המטופלים זוכים לטיפול ברמה גבוהה הודות למגוון השירותים, לציוד החדש והחדשני ולריכוז הכוחות המקצועיים הפועלים בו.

צחי: "אישפזו אותי בימי חיי במספר בתי חולים בארץ אבל בשום מקום לא קיבלתי טיפול מסור ומקצועי כמו בשהם. בהתחלה הייתי מאוד מדוכא אך במהרה התחלתי לחייך ולראות את העולם במשקפיים ורודים. תמיד ידעתי שהצחוק הוא ביטוי לשמחה והנאה ותורם לבריאות. גם אצלי ירד המתח בזכות האופטימיות שלי והשיפור שחל בבריאותי בעקבות הטיפול בשהם. ישנן פעולות נוספות במקום הבאות להעלות את מצב הרוח של החולים. מידי יום מתקיימות הופעות שונות: תערוכת כלבים, שירה בציבור בליווי תנועות גוף, תזמורת המורכבת מאולפנת כפר פינס.

והרצאות. פעולות אלה משלימות את הטיפול הטוב ששימעו ידוע בכל האזור וברחבי הארץ."

יושי: "יש שני פרטים שמחברים את שנינו. ראשית ההיכרות שלנו בפעילות באג"מ, ארגון גג למתנדבי חדרה ושנית – גם אני 'בוגר' שהם.

ונשמרתם לנפשותיכם על קשישים ותאונות דרכים

מאת: ימימה לוי

אזרחים ותיקים כנהגים

אוכלוסיית הנהגים האזרחים הוותיקים הולכת וגדלה, ובו בזמן גדלות גם הבעיות הבטיחותיות הנובעות מכך. מעורבותם בתאונות נובעת מתהליכי הזדקנות כמו ירידה בראיה ובשמיעה, ירידה בגמישות האיברים ובכוח הפיזי, ירידה במהירות התגובה ועוד. עבירת הנהיגה השכיחה ביותר בקרבם, היא אי-מתן זכות קדימה להולך רגל. אחת מכל ארבע תאונות שנהג קשיש היה מעורב, היא בשל עבירה זו.

נהגים יקרים, הקפידו על בדיקות תקופות של שמיעה וראיה, ושימו ליבכם להולכי הרגל.

טיפול באמצעות בעלי חיים לחולי דמנציה ואלצהיימר במרכז היום "בית בקר"

טיפול באמצעות בעלי חיים תורם משמעותית לאיכות חיי קשישים החיים עם דמנציה ואלצהיימר.

לני התוכי ונועם, מטפלת בעזרת בע"ח מגיעים למרכז יום ע"ש בקר מידי שבוע. המרכז השייך לעמותה למען הקשיש, ממוקם בשכונת האוצר בחדרה, ומתמחה בטיפול באנשים עם בעיות זיכרון. המרכז מעניק התערבות סביבתית ומקצועית שמטרתה שימור היכולות והתפקודים הקיימים במטרה להאט את קצת הדרדרות המחלה.

העוזר של נועם, יושב על כתפה ומתבונן במתרחש.

לני הוא תוכי מסוג קוקוטייל. כשניגש אליו אחד הקשישים המבקרים במרכז, הוא עובר לשבת על כתפו או על ידו, הוא אינו סגור בכלוב, אלא יושב מעליו או אפילו על מקל ההליכה שלו. לני הוא מטפל שותף, ויוצר אווירה שבה ניתן להיפתח, לדבר, ולהרגיש שאף אחד לא מעביר עליך ביקורת או מצפה ממך להתנהגות מסוימת. מחקרים מצאו כי כאשר קשישים נמצאים עם בעלי חיים הם חשים נוחות ופתיחות גדולה ומדברים יותר. מול בעל החיים הם לא חייבים לזכור אם אמרו כבר משהו או לא. הדיבור מול לני הוא דיבור רגשי שקל לשלוף ולא דיבור אינטלקטואלי. בכלל, פעמים רבות בעלי חיים מייצגים עבורנו יצור חסר אונים שאנחנו רוצים וצריכים לגונן עליו ולאהוב אותו.

לאדם שחי עם דמנציה ושהדימוי העצמי שלו נפגע כתוצאה מזה, המפגש עם בעל החיים הוא מעין חוויה מתקנת למפגשים עם אנשים, בני אדם, שנמצאים במצב טוב ממנו, ובכך גורמים לו להרגיש תסכול, בושה או חוסר אונים. לני התוכי אינו שיפוטי, אינו ביקורתי, אינו שואל שאלות ואינו עורך מבחנים – "אתה זוכר אותי או לא?" "אתה יודע מי אני?" וזה הרי הנושא הכי רגיש אצלם. לאדם עם דמנציה יש חרדה תמידית ממבחנים מסוג זה. סיטואציה כזו לא רק נמנעת עם בעלי החיים, אלא שאפשר להשיג יותר מזה: הם גורמים להעצמה – אפשר ללטף אותם, לדאוג להם, להיות אחראים על ההאכלה שלהם ובכך להיות בעלי ערך ושווים. ישנם אנשים החיים עם דמנציה שיכולת התקשורת שלהם ירודה מאוד ועבורם מגע בבעלי חיים הוא חיוני מאוד. היכולת ללטף, להאכיל ולפנק בעל חיים היושב בחיקם, מעניק להם ביטחון רב.

קורס מחשבים למתחילים ומתקדמים

- אינטרנט
- דואר אלקטרוני
- פי"סבוק
- עיצוב ועריכת תמונות
- פתיחת וסידור תיקיות
- אפליקציות גוגל: דרייב | מפות | תרגום | יוטיוב
- כתיבת מסמכים | ברכות | מודעות ושליטים
- יישומי Office

לפרטים נוספים והרשמה:

פייסבוק: ג'נרטיב מלמדים מחשבים, אורלי 050-8896808

בית צבי, אתי מדר 04-6226113 | 052-3301066

מרכז בקר- רח' חנקין 7 שכ' האוצר, חדרה.

טלפון: 04-6341672, טלפקס: 04-6345856

דואר אלקטרוני: becker@ale-hadera.org

שעות הפעילות בימי ראשון עד חמישי 7:30-14:30

המחלקה לאזרחים וותיקים

הטלוויזיה הקהילתית של חדרה

אנו משדרים בערוץ הקהילתי 98 ב"הוט" ו"יס"

ימי שלישי בשעה 14:30 ימי רביעי 19:30 ימי חמישי בשעה 18:30

להלן כתבות מגזין חודש ינואר 2019

1. הקופסה הכחולה- נוסטלגיה- ש.ח.

2. התוכנית להקמת שדה התעופה במזרח העיר- כתבת תחקיר

מאת שושי אובר וזלמן בודנר

העמותה למען הקשיש בחדרה מטיילת בהנאה עם

רוו גל

אנחנו כבר נמצא את הדרך

*8820

רח' המסגר 22 אזה"ת, חדרה
טל: 04-6341827

הנכדה של מר לין – פיליפ קלודל

הספר "הנכדה של מר לין" הוא ספר קצר מאוד בין 115 דפים בלבד שמצליח לספר סיפור קטן שמכיל בתוכו את כל המידע על סבלם של בני האדם שמהגרים בגלל מלחמה. על אובדן וטראומה. למרות ואולי בגלל כל אלה הספר כבש אותי ביכולת של שני אנשים לקשור קשר רגשי, אמפטיה והבנה, מבלי להבין את שפתו של הזולת. הצורך האנושי בקשר, בחום, בא חזק לידי ביטוי בספר.

הסיפור הוא על מהגר מבוגר, שהגיע לארץ זרה, בעל כורחו. הכול זר לו, השפה, המנטליות, הסביבה העירונית הסואנת לעומת הסביבה הכפרית, השקטה והרגועה שהכיר כל חייו ועם כל זה, הוא מטופל בנכדתו התינוקת שאינה סרה מידי, אף לא לרגע. הסב והנכדה הם כמו קנגרו והוולד שלו. היא אינה משה מידי של הסב וזוכה לטיפול הטוב ביותר שנראה לאיש זקן שמטפל בתינוקת בארץ זרה.

על ספסל בשדרה הסואנת, מתיישב מר לין ליד מר בארק, אלמן בודד שמשתוקק לגלגל שיחה. מר לין אינו מבין את השפה, אבל הוא יודע להקשיב. בתיאור מאופק, מעודן וחף מכל סנטימנטליות עוקב פיליפ קלודל אחר הידידות הנרקמת בין שניים, כשהם נעים אל עבר נקודות תפנית דרמטיות.

החום והאנושיות השברירית שמתוארת בנובלה הצנועה הזו, בספר הדקיק, כבשה את לבי. הכתיבה צנועה. המילים נכתבו במשורה, אין מילה אחת מיותרת, אין ריבוי של מילים, אבל כל מילה מחלחלת למקומה הנכון בדיוק מרבי. קראתי את הספר בנשימה עצורה.

חסרונו של הספר הוא בסופו של הסיפור ולא אוסיף. ממליצה בחום לקרוא את הספר המרגש מאוד. הקריאה מהנה ולא ניתן להניח את הספר מהיד.

לאוהבי השירה

מקהלת "הללויה" בניצוחו של דודו שני, שחברים בה גם ניצולי שואה, מצרפת חברים חדשים אוהבי שירה. לפרטים לפנות לבית צבי בחדרה, או לטלפון - 054-7807780 (אתי)

מי מכיר? מי יודע?

מאת: יצחק (צ'קלה) גולדפינגר

פנחס קריסטל – צלם

בגיליון הקודם של "כיוון חדש" הבאתי את סיפורה של סוניה קולודני הצלמת החדרתית של המאה הקודמת. היום אביא את סיפורו של צלם חדרתי נוסף שבזכותו מתועדים אירועים אישיים ודמויות שעיצבו את ימיה של חדרה באותה תקופה.

פנחס קריסטל נולד בפולין בשנת 1920. בשנת 1920 עלה לארץ עם גלי העלייה השלישית וזאת לאחר שהוריו נרצחו על ידי הפולנים רק משום שהיו בעלי מכולת במקום מגוריהם.

בהיותו בן 24 התיישב בזיכרון יעקב ובשנת 1922 העלה ארצה את אשתו לימים שהייתה בת זוגו עוד בפולין. הזוג התחתן בשנת 1924 ונולדו להם שני ילדים: לילי ועמוס. פנחס קריסטל התפרנס בכבוד מעיסוקו כצלם בעיקר משום שהועסק על ידי חברת פיק"א שהוא תיעד את פועלה בארץ.

עבודתו כצלם מקצועי אפשרה לו לתעד אישים כברון רוטשילד והלורד בלפור בעת ביקורם בארץ לצידו של חיים ויצמן- לימים נשיאה הראשון של מדינת ישראל ואירועים משמעותיים בחיי המדינה שבדרך כמו "בוש ביצות כבארה (נחל התנינים) ופיתוח מושבות האזור – חדרה זיכרון יעקב בנימינה ועוד.

קריסטל היה יוצא לעבודתו באזור כאשר הוא רכוב על חמור שאפשר לו להגיע לכל מקום בו הנציח את עבודת ההקמה והפיתוח של חדרה והמדינה שבדרך. בשנת 1929 התיישב בחדרה, רכש חלקת אדמה ממשפחת רוטלוי בצמוד לרחוב הגליל (רחוב הנשיא של היום) ליד מבנה מועצת הפועלים המקומית. שם הקים את הסטודיו שלו ומעבדת צילום עם התמקדות בריטוש וליטוש צילומיו שהיו כמעשה אמן.

בשנת 1960 נפטר פנחס קריסטל כאשר פגע בו כדור תועה בעת שרחץ עם משפחתו בחוף ימה של חדרה. חודשיים ימים נאבק קריסטל על חייו בעת שהיה מאושפז בבית חולים רמב"ם בחיפה עד שהלך לעולמו.

צילומיו מלווים עד היום את תולדות פיתוחה של חדרה, מפעלי הציננות וקידום האזור והארץ. תערוכה מצילומיו מתוכננת באביב הקרוב בהפקת מוזיאון החא'ן של חדרה בשיתוף מוזיאון זיכרון יעקב.

מאת: שירה מוראל

חידוין - חידות הגיון

בחידות הגיון המילים מופיעות כרמזים, וחייבים לפחות שני רמזים בהגדרה. אפשר: להחליף את סדר האותיות (יום לשיר =ירושלים), לחפש מילה בתוך מילה (המילה קר בתוך המילה ש-קרן-) לחזור על מילה הפוך, משמאל לימין (עבם-מבע) או לקצץ אות במילה (כבד-בד), וכמובן להשתמש בשכל הישר=ההגיון.

1. ראוני הפוך בתחילת השנה (5 אותיות) 2.שן ואמצע החודש בתוכה, היא ברכה (3 אותיות +4 אותיות)
3. המשטרה הזו על הפנים (3 אותיות) 4. ידוע, שלעולם ועד, צריך להיות הראשון בתחרות (4 אותיות)

תשבץ ינואר 2019

מאת: זהבה עמל

	7		6	5		4		3	2		1	
13	12				11	10			9			8
		17					16			15		14
			21			20		19				18
		23	♥					22	♥			
			27	♥	♥	♥	♥	♥	♥	26		24
	29			♥		2019		♥			28	
		32	31	♥	♥	♥	♥	♥				30
39		38	♥	37	36		35	34	♥			33
	43				42				41			40
		47				46				45		44
			50				49				48	
				52								51

מאוזן:

1. חג האילנות (2,4) 5. סערה 8. צעיף 9. ארץ ישראל (ר.ת) 10. ראש ממשלתנו, כינוי 12. חדר קטן 14. סוג של קמח סובין 16. אדם, יצור 17. תואר לגדול בתורה 18. שומרי מסורת 20. קיים 21. כשלון, אי הצלחה 22. לשון אש, לפיד 23. מנגינה 24. יכולת, הצלחה 27. מילת שאלה 28. הסתיימו 29. מעדר, טוריה 30. כסיל, טיפש 31. נטר, 33. מין משחק קלפים 34. מזג אוויר 38. כלי קצירה 40. מספיק 41. אחיו של הבל 42. עץ התמר 43. מספיק בקושי 44. השקיה על ידי מכשיר 46. כוח, עוצמה 47. אופנאית ידועה בצרפת 48. מטבע יפני 49. אות עברית 50. ישן 51. מה שעושים בט"ו בשבט 52. פרח יפה צומח בסלע

מאונך:

1. מעטה לתפילה בבית הכנסת 2. קיבוץ בדרום 3. מתנה 4. עיר לחוף הכנרת 5. אבי האב או האם 6. אות הניצחון 7. התלוצץ 8. ה...פורחת שיר של טו בשבט 11. נח על כיסא 13. עצים 15. כינוי למחמירים (4,3) 17. טליה 19. זז, נע 25. ילדים ללא הורים 26. ביטוי בכדור רגל 27. טו 29. מין צבע אדום 30. ישנה, רדומה 32. ממלא מקום 34. היכן, איפה 35. בית הציפור 36. חבר, רע 37. מוט, קרש 39. צמח, פרח 41. זווית 45. רפש, לכלוך 46. לא שקר 47. וניל 49. מספר הצדיקים 50. חומר ציפוי לציפורניים

התשובות לחידויון אצ"ב 6 (עם הסברים לאי שהתקפה...):

1. ינואר (ראוני הפוך) 2. שנה אובה (שן + ו6 + בה - כתוכה) 3. אצ"ב 4. ג'נצח- ג'נצח 5. נחאן ש"י

הצצה להלצה

מאת: יאשיהו וולשטיין

לשבוע השפה העברית

*למה כרוב וכרובית אינם יכולים להתחתן?
כי הם כרובי משפחה

*מה נחש שר לילדיו לפני השינה? - שיר ארס

*מה אמר משה לפרעה? - רוצה מכות?

*איך מכנים מערכת ניווט של רועה צאן? - ג'י פי עז

*מה כתוב אסקימואי ביומנו? - יומני היה קר

(תודה ליונה מאור)

*כמה פסיכולוגים נדרשים להחליף נורה? - אחד, ובלבד שהנורה תרצה.

(תודה לג'קי וינברג)

לאחר המריבה התקשרה האישה לאימה: "הוא שוב רב איתי, אני עוברת לגור איתך."
האימה: "לא יקירתי, הוא חייב לשלם על טעותו - אני עוברת לגור איתך."

*מה אמר קיר אחד לשני? - נפגש בפינה

*למה כלבים אוהבים עברית? - בגלל שמות העצם

*למה חתולים לא נכנסים למקרר? - כי יש שם קור כלבים

*מה אמרה הנעל לשרוך? - נהיה בקשר

*מה ההבדל בין זבוב לתלמיד? - זבוב עף ומפריע תלמיד מפריע ועף

*למה פילים לא משחקים במחשב? - כי הם פוחדים מעכברים

*מה קרה לטי-שרט שנתקעה בסלע? - היא חולצה

*איך נקרא איש שהתפרנס כל חייו בלי לעבוד אפילו יום אחד? - שומר לילה

נא לתת לחיוך שלך לשנות את העולם, ולא לתת לעולם לשנות את החיוך שלך.

מהמטבח של סבתא

מאת: בתיה שרייבמן

מרק מש עדשים וקינואה

(באדיבות פסקל פרץ רובין)

חומרים:

2 כפות שמן זית, 1 בצל גדול קצוץ דק, 2 גזרים קלופים חתוכים לקוביות, 5 שיני שום קצוצות, 1 גמבה קטנה חתוכה לקוביות, עלים מ-5 גבעולי פטרוזיליה קצוצים דק, 1 כף כמון, 1 כפית מלח, חצי כפית פלפל שחור, חצי כפית פפריקה מתוקה, חצי כפית כורכום, 4 עגבניות מרוסקות, 1 כף גדושה רסק עגבניות, 10 כוסות מים, 1 כוס שעועית מש שטופה ומסוננת, 1 כוס עדשים שחורים שטופים ומסוננים, 4 כפות קינואה

הכנה:

מחממים שמן בסיר גבוה, מוסיפים את הבצל הקצוץ ומטגנים קלות עד שקיפות. מוסיפים את קוביות הגזרים השום והגמבה, מערבבים ומאדים במשך שתיים שלוש דקות. מוסיפים את הפטרוזיליה הקצוצה, התבלינים, העגבניות המרוסקות ורסק עגבניות. מערבבים ויוצקים את המים. מערבבים שוב את כל תכולת הסיר. מכסים ומבשלים על להבה גבוהה ומביאים לרתיחה. מוסיפים את שעועית המש, העדשים והקינואה. מנמיכים את הלהבה וממשיכים לבשל כ- 20 דקות בסיר מכוסה טועמים ומתקנים תיבול. מוסיפים עוד כוס מים ומבשלים עוד כ- 40 דקות על אש נמוכה מאוד עד להסמכה ועיבוי המרק.

יום זה"ב לגיל הזהב מאת: עמליה (מלי) רוטמן

לשילוט במנהרות, ולמאפיינים שונים הקשורים לנושא הבטיחות בדרכים, ובנקודת התצפית הרהר אנו

המשיקה על העיר חיפה, הוא התייחס לכך באריכות. **ב"מרכז ההדרכה לבטיחות בדרכים"** בקריית אליעזר, נתקבלו כולם בחמימות, ולאחר קפה, עוגיות, מים וכריכים (אותם דאגו להביא **יונה ושולה**), נכנסו כולם לאולם לשמוע הרצאה בנושא ממנה יצאו מצוידים במספר **טיפים** למניעת תאונות במיוחד בימים אלה של חורף:

- לבישת בגדים בהירים.
- שימוש במחזירי אור.
- חציה במקומות מוארים.

אחרי ארוחת צהריים בבית החייל, המתין למתנדבים המדריך שיקו שנולד וגדל בחיפה. **שיקו** שירת כקצין משטרה בכיר, והיום כגימלאי, הוא מתנדב בבית הספר "ליאו בק" וגם מדריך קבוצות שונות המגיעות לעיר. הוא כבש את לב כולם בנועם דיבורו, בסיפוריו המגוונים והמרגשים, ובנחישותו להראות עוד ועוד מהעיר.

מזג האוויר התבהר מעט והיה תענוג להביט בחיפה המוארת ומקושטת כאמור, בשלל צבעים. ללכת בשדרות בן גוריון לכיוון **הגנים הבהאיים** המדהימים ביופיים והמוכרים כאחד **משבעת פלאי תבל**, לטעום ולחוש את אוירת החג, לעצור בטיילת לואי, לבקר במנזר סטלה מאריס, ונשאר טעם לעוד ועוד...

יישר כוח ליוזמים ולמארגנים ויבורכו האזרחים הוותיקים המתנדבים בחדרה!!

מהי הדרך היפה ביותר להודות למתנדבים, האזרחים הוותיקים ולהראות את הדאגה לבטיחותם, מלקחת אותם ליום המשלב טיול ברחובותיה המוארים של חיפה בשלל אורות וצבעים בעונת **חג החגים**, וביקור לימודי **ב"מרכז ההדרכה לבטיחות בדרכים"**?

עיריית חדרה בשיתוף **אג"מ** (ארגון גג למתנדבים) **ורלב"ד** (הרשות הלאומית לבטיחות בדרכים) אירגנו יום מיוחד כזה בחג החנוכה.

מזג האוויר הסוער והגשום לא מנע את יציאתם של המתנדבים, שהתכנסו ברחבת העירייה ועלו על האוטובוס האדום עם סמלה של קבוצת "הפועל חדרה", העושה חייל בשנה האחרונה.

בין המארגנים שהצטרפו לטיול היו **יונה מאור** מנהלת היחידה להתנדבות, **שולה דמארי** רכזת הפרויקטים ביחידה, **רויטל פוקס** מנהלת המחלקה לאזרחים וותיקים באגף הרווחה, **ונדב ליפשיין מנהל המטה העירוני לבטיחות בדרכים באגף החינוך** שאמר, כי "ההחלטה לחדד ולהעלות למודעות את נושא הבטיחות בדרכים בקרב האזרחים הוותיקים, היא העובדה שאחוז המבוגרים הנפגעים בתאונות דרכים, גדול פי שניים מהאחוז שלהם בקרב האוכלוסיה הכללית".

נדב הסביר כי התכנית לבטיחות בדרכים מופעלת בכמה מישורים: לימודי, הסברתי ואכיפתי, וכבר במהלך הנסיעה בתוך מנהרות הכרמל, נתבקשו הנוסעים לשים לב לסימנים,

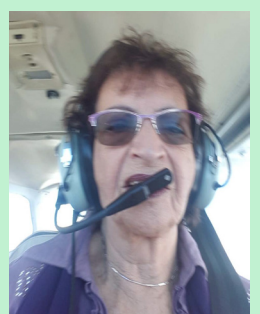
מה נקנה לה מתנה? מאת: עדי שיטה

את פני קידם דורון, הטייס. "נתחיל בסימולטור, אסביר כמה עקרונות" (רק שלא יבקש ממני להמריא ולנחות)... שיעור קצר וממצה ואנחנו צועדים לעבר המטוס. חגורות, אוזניות, המצלמות מוכנות, המטוס רץ על המסלול... ואנחנו ממריאים. רוח מזרחית חזקה מטלטלת מעט את המטוס. אני מחזיקה בהגה ומוודאת שדורון מחזיק את שלו ביציבות. פנינו לעבר חדרה - "לא עוברים את הארובות" אומר דורון. הנוף שנגלה תחתנו מקסים. הכול ירוק. אני מזהה את כביש ארבע ואת כביש החוף, אין פקקים - עדיין מוקדם. חולפים מעל נתניה- בנייה צפופה, מתקרבים לחדרה, "את מזהה?" שואל דורון. חדרה נראית טוב מלמעלה. "בואי, הטי את המטוס לכיוון הים, נתחיל לחזור." אני מצלמת במצלמה שלי, שיהיה מה להראות בטלוויזיה, וכבר חושבת על השיעור הבא.

איזו מתנה מקורית מהנה וחוויתית. הנה עוד רעיון למתנה מתכלה.

חשבתי שכבר נגמר פסטיבל הגבורות שלי. כבר הזמנתי את הבנות לחמישה ימים בקורפו, כבר הזמנתי את המשפחה המורחבת לטיול בארץ, אכלנו ארוחות, חגגנו בימים וגם בלילות, חשבתי שנגמר, אבל לא. שיחת טלפון הפתיעה אותי: "אנחנו רוצים לקנות לך מתנה. תעני בכן או לא."

את רוצה מערכת כלי גינה נטענים? לא! (יש לי גינה ואני הגנן)

את רוצה מערכת ישיבה משוכללת?

לא! (אני מתקרבלת בכורסה הישנה שכולם רוצים לרשת)

את רוצה מערכת תאורה לקריאה?

לא תודה, יש לי כל מה שצריך.

אני שומעת היסוס בקולה של המטלפנת:

"את רוצה שיעור טיסה במטוס ססנה, עם טייס?"

כן! בלי לברר פרטים נוספים אני נדלקת על ההצעה. חיכינו, אני והטייס למזג אוויר מתאים. בשתי השבתות הבאות ירד גשם. ואז, במזג אוויר בהיר וצח זה קרה. הגעתי בלוויית בני משפחה לשדה התעופה בהרצליה.